

växt med ständigt gröna blad. Hedera Helix. Brukas oftast kollektivt för plural.

MURGRÖNA, f. 1. Se *Murgrön*.

MURHACKA, f. 1. Se *Murhammare*.

MURHAMMARE, m. 2. pl. — *hamrar*. Ett slags hammare eller hacka, som vid murning begagnas att afhugga mursten.

MURKALK, m. sing. Sådan slags kalk, som användes till murbruk.

MURKEN, murrk'n, a. 2. neutr. — *el*. Rött genom inverkan af vatten eller andra vätskor. Säges isynn. om trä, samt ben, länder, o. d. — *Murkenhet*, f. 3.

MURKLA, murrkla, f. 1. Ett slags svamp, allmänt bekant som köksväxt. *Morchella esculenta*. (Fam. skämtv.) *Han har m-lor*, har pengar.

MURKNA, v. n. 1. Blifva murken. — *Murknande*, n. 4.

MURKRONA, f. 1. Guldkrona, som hos Romarne till äretecken gafs åt den, hvilken först hade bestiggt muren vid en fiendtlig stads stormning.

MURMELD JUR, n. 3. Djur af Gnagarne, ej olik en gris, med rödgrå hud, svartfläckig rygg, korta öron och svans; ligger om vintern i dvala samt dresseras att göra hvarjehanda konst. *Arctomys Marmota*.

MURNING, f. 2. Arbetet, då man murar.

MURPISKA, f. 1. Se *Murhammare*.

MURRHÅR, n. 3. De långa hår, som kattor m. fl. djur hafva på ömse sidor om munnen.

MURRUTA, f. 1. En art Länke i gamla murar och bergsspringor. *Asplenium Ruta Muraria*.

MURSALT, n. sing. Kalksalt på gamla murar.

MURSAND, m. sing. Sand, som användes till murbruk.

MURSLEF, f. 2. pl. — *slevar*. Flatt, tunt, trekantigt redskap af jern med handtag, som murare begagna att slå på murbruk med.

MURSTEN, m. 2. 1) Sten, som begagnas till murning, såväl naturlig som konstgjord (murtegel). — 2) (i sing. kollektivt) En mängd sådana stenar.

MURTEGEL, n. 3. 1) Af lera formad och bränd mursten. — 2) (i sing. kollektivt) Mängd af sådana murstenar.

MURVERK, n. 3. Samteliga till ett byggnadsverk hörande murar, hvalf, m. m.

MURÖDLA, f. 1. En art ödla, omkr. 7 tum lång, ofvan grönaktig med svarta fläckar eller ränder, inunder röd eller hvitlett; uppehåller sig gerna på gamla murar. *Lacerta muralis*.

MURÖRT, f. 3. En art af örtslägtet Fänting, på torra ställen, med purpurroda blommor. *Gypsophila muralis*.

MUS, f. 3. pl. *möss*. (t. *Maus*) 1) Råtta, isynn. liten. Brukas numera föga, utom i vissa talesätt; i allmänhet säges: Råtta. *Fånga möss*. *Råttor och möss*. Se äfv. *Katt*. Bildar sammansättningen Näbbmus. — S. f. 3. (skepp.) *M* på ett låg, ett slags knop på ett tåg, till att förekomma dess slirning. — S. f. 2. (lågt) Qvinno-blygd.

MUSBLACK, a. 2. Af en blackgrå färg, lik den, som råttor hafva. *M. häst*.

MUSCH, m. 3. (fr. *Mouche*, af lat. *Musca*, fluga) Liten svart taftfläck, hvarmed fruntimren fordom beträckt finner i ansigtet, eller som fästes der, att förhöja hvitheten af ansigtshyn. Kallas äfv. *Muschplåster*, *Skönhetsplåster*.

MUSELMAN, se *Musulman*.

MUSER, mūsarr, f. 3. pl. (lat. *Musæ*, från grek.) Sånggudinnorna. *De nio m-na*.

II.

MUSEUM, - séumm, n. 3. pl. *museer*. (latinskt ord ifrån grek.) 1) Samling af natur- och konstalster. — 2) Byggnad eller rum, hvari en sådan samling förvaras. — 3) Titel på vissa böcker och tidningar af blandadt litterärt innehåll.

MUSFRAT, n. sing. *Frät* (se d. o.), uppkommet genom rättors gnagande.

MUSICERA, v. n. 1. Utföra musik, spela på musikinstrumenter. — *Musicerande*, n. 4.

Anm. Man har på sednare tiden, mindre lyckadt, sökt återgifva ordet med: *Göra musik*, ehuru detta egentligen är liktydigt med: sätta musik, komponera. Lämpligare vore måhända, att bilda ett alldeles nytt ord, såsom t. ex.: *Tonleka*.

MUSIK, - i'k, f. sing. (grek. *Musiká'*, egentl. hvarje sånggudinnornas konst) 1) a) Konsten att genom sammanbindning af sköna toner uttrycka känslor och själstillstånd. Tonkonst. *M-en är en af de sköna konsterna*. *Lära m.* — b) Denna konst såsom vetenskap betraktad, eller läran om tonerna med afseende å melodi, rytm och harmoni. *Tonlära*, *Tonvetenskap*. *Förstå sig på m.* *Han känner m-en i grund.* — 2) Alster af denna konst. *Vacker m.* *Sätta m.*, uppfinna och på noter öfverflytta ett eller flera tonstycken. *Sätta m. till verser, till en opera*. *Den franska, italienska m-en*, de tonstycken, som af franska, italienska tonsättare blifvit frambragta. — Bildar sammansättningarna *Krigs-*, *Kyrko-*, *Konsert-*, *Opera-*, *Dansmusik*, m. fl. — 3) Utförande af tonstycken. *Utföra m.* *Blifva undfägnad med en vacker m.* *Höra m.* — Torde kunna återgifvas med *Tonspel*, *Tonlek*. — Hit höra sammansättningarna *Taffel-*, *Afton-*, *Bröllopsmusik*. — 4) Sällskap af tonkonstnärer, som vanligen utföra musik tillsammans. *Gardesregementena ha god m.*, skickliga musikanter. — 5) (fig.) Säges om vissa behagliga eller obehagliga toner. *Hennes röst är en ljuf m.* (Iron.) *Gossen föll på näsan, och det blef m. af, skall man tro.* — Hit hörer sammansättningen *Kattmusik*. — Ss. *M-fest*, *-lärare*, *-skola*.

MUSIKALIER, -- äliär, s. 3. pl. Se *Musiknoter*. [— *calier*.]

MUSIKALISK, a. 2. 1) Som tillhör eller har afseende på tonkonsten. *M-t instrument*, se *Musikinstrument*. *M. akademi*, offentlig högre undervisningsanstalt i tonkonsten. *M-t öra*, fint öra, som förstär att uppfatta musik. — 2) Som älskar och utförvar tonkonsten. *Man är i detta hus mycket m.* — 3) Välljudande. *Den sorlande bäckens m-a ljud*. [— *calisk*.]

MUSIKALISKT, adv. 1) På ett sätt, som röjer kännedom i tonkonsten. *Tala mycket m.* — 2) På ett välljudande sätt. *Det låter m.* [— *caliskt*.]

MUSIKANT, -- äannt, m. 3. En, som idkar tonkonsten blott såsom handverk, utan högre färdighet eller insigt i dess grunder. *Spelman*. [— *cant*.]

MUSIKDIREKTÖR, musi'kdiräktö'r, m. 3. Anförare för ett sällskap tonspelare. [— *directeur*.]

MUSIKNOTER, - i'knótärr, f. 3. pl. Se *Noter*.

MUSIKUS, musikuss, m. pl. *musicî*. En, som idkar musik såsom skön konst, vare sig i egenkap af tonsättare eller tonspelare. *Tonkonstnär*. [*Musicus*.]

MUSIVARBETE, - i'v ---, n. 4. Se *Mosaik*.

MUSIVGULD, - i'vgülld, n. sing. (på latin: *aurum musicum* ell. *a. mosaicum*) Blandning af svafvel, tenn, qvicksilfver och salmiak, som